

ji vyplní jen tak, že podepíše se sám jako vydatel, a že se nesmí jako vydatel podepsati jiná osoba. Omyl Voigtův zakládá se na tom, že právo vyplniti směnku odvozuje od plné moci, kterou udělil blankoakceptant osobě, jíž směnku odevzdal. Tu nelze mluvíti o plné moci, nýbrž o právu, jež má výslovně majetková právní charakter.¹⁰⁾ Avšak tato možnost nemá v daném případě nic společného s tím, že banka označila na směnce vydatelem osobu, která již na směnce byla podepsána a jejíž podpis nemohl býti považován za podpis vydatelův. Tím, že banka přidělila dalším podepsaným osobám (manželům H. a K. Š.) funkci vydatelů, dala jim závazku jiný obsah, než jaký jimi byl chtěn a jim příslušel, a měla proto nésti důsledky svého jednání.

Obchod ženami.

Viktor Grund (Praha). *)

Ethické principy, jež ovládají život člověka a národů, nutně se odrážejí v právu. Je pravidlem, že obecné zásady mravní jsou také obecnými zásadami právními, že přes různou pojmovou koncepci obdobných ustanovení v zákonících různých států, východisko a cíl jejich zůstává v podstatě týž.

To si je nutno uvědomiti dříve, než přistoupíme k řešení nějaké otázky z širšího stanoviska než je base práva nějakého státu: neboť tu nutně se setkáváme s celou řadou právních zřízení, jež těžko uvedeme v souvislost. Jediným klíčem jest nám pak zakrytý a někdy i nejasný ethický princip, jenž má býti realizován celou řadou rozmanitých a mnohdy i těžko pochopitelných právních institutů.

Ani obchod ženami, ani jemu nadřazený pojem kuplířství není pro nás vhodnou základnou pro studium otázky se stanoviska mezinárodního práva trestního. Je nutno opřít se o myšlenku vzatou

¹⁰⁾ Srv. Grünhut, Wechselrecht I., str. 445.

*) Práce ze semináře univ. prof. dra Aug. Miříčky.

Prameny a literatura:

1. Convention internationale relative à la repression de la traite des blanches ze dne 4. května 1910 publikovaná v rak. říš. zák. r. 1913 čís. 26., str. 52.

2. Zákon o vystěhovalcích ze dne 15. února 1922 čís. 71 sb. z. a n.

3. Vyhláška ministra zahraničních věcí ze dne 8. února 1922 čís. 160 sb. z. a n. o přistoupení Č. S. R. k mezinárodní úmluvě ze dne 4. května 1910, aby byl potlačen obchod ženami.

4. Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o vystěhovalcích, I. volební období, třetí zasedání poslanecké sněmovny, číslo tisku 3001.

5. Zpráva výboru sociálně politického o vládním návrhu zákona o vystěhovalcích, I. volební období, čtvrté zasedání poslanecké sněmovny, číslo tisku 3389.

6. Entwurf des schweizerischen Strafgesetzbuches z r. 1912.

7. Entwurf zu einem deutschen Strafgesetzbuch z r. 1909 a 1919.

8. Entwurf zu einem österreichischen Strafgesetzbuch z r. 1912.

9. Vergleichende Darstellung, část zvláštní svazek IV.

z etiky, že každé podporování smilstva má býti potrestáno. Obojí pak, jak obchod ženami, tak i kuplířství jeví se nám jako speciální projevy přestupování tohoto principu, jež daleko nevyčerpávají všech eventualit.

V právech jednotlivých evropských států můžeme jasně sledovati pronikání zmíněného principu a vznik norem, jež třebaš pojmově nebyly totožnými s kuplířstvím a obchodem ženami, přece byly analogickými a čelily stejnému zlu.

Kuplířství — pojmově vymezeno — jest úmyslné pomáhání k smilným činům osob jiných. To ovšem není definice, kterou přijímají trestní zákony. U nás žádá trestní zákon úmysl opatřiti si tím pramen zisku, tedy kuplířství po živnostensku provozované. Anglické zákonodárství dlouho tohoto pojmu vůbec neznalo. Byly zde sice jakési náběhy, ale teprve po roce 1885 došlo k přesnější formulaci. Francouzskému právu je kuplířství jako jednotný pojem, tak jak je chápeme my, dodnes cizí. Dlouho byl zastupován a do jisté míry i vyplňován pojmem *corruption de la jeunesse*. K úplnému vyčerpání došlo teprve zákonem z roku 1903, takže všechny případy, na něž platí naše kuplířství, jsou sice francouzskými zákony postihovány, ale pod jinými jmény, s jinou pojmovou koncepcí a s jinou trestní sazbou.

Obchod ženami hodí se přesně do rámce vytvořeného pojmovým vymezením kuplířství, jako úmyslného pomáhání smilným činům jiných osob. Ovšem není to každé pomáhání, nýbrž jen takové, které vykazuje zvláštní znaky. Obchodníci ženami neprovádějí kuplířství ani opatřováním nevěstek či žen bezprostředně ke smilstvu, ani provázením jich při konání smilného řemesla, nýbrž oni jsou toliko prostředníky jiných kuplířů, oni najímají nebo zavlékají ženy k účelům smilným (hlavně k prostituci) a zásobují jimi bordely. Dělalí to nejrozmanitějšími způsoby. Bordely potřebují k vůli výběru stále čerstvé zboží. Proto obchodníci ženami prostředkují stěhování nevěstek z bordelu do bordelu. Ale jdou ještě dále. Nový materiál rekrutují pro ně také z žen, které ještě v bordelu nebyly, ať již provozovaly prostituci na vlastní pěst, anebo jí dosud unikaly, a tím je strhují hlouběji a ničí morálně a fysicky.

Při této činnosti si počínají buď zjevně, že se netají cílem svého počínání, nebo úskočně, že lstí, násilím, podvodem nebo všelikými jinými nutidly odvedlou ženu pohlavně neporušenou nebo prostitutku do vykřičených domů.

Tyto úvahy lze shrnouti v definici: Obchodníci ženami jsou kuplíři-prostředníci, kteří najímají, svádějí nebo zavlékají ženy k smilným činům jiného.

Podrobnější rozbor otázky obchodu ženami po stránce škodlivosti a asociálnosti ukazuje nám toto: Obchodníci a jejich agenti jenom nepřímou porušují veřejnou mravnost. Závažnost jejich činů nespočívá tedy v ohrožování mravnosti jako spíše v omezování osobní svobody ženy, jež se dostává do postavení vydědence společnosti a na místa, odkud není možno dovolati se spravedlnosti. Dále obchodníci ženami neppracují toliko doma, nýbrž pouštějí se do rozsáhlých obchodů za-

hraničních. Mají celé smečky zručných agentů, kteří všemi prostředky snaží se dostat své oběti přes hranice do země jazyka, jemuž tyto nerozumějí, a hlavně pak do zemí s poměrně slabou veřejnou mocí, kde silná pést je nejpádňějším právním argumentem.

Při tom je velmi těžko, ba skoro nemožno, je postihnouti, poněvadž obyčejně jednotlivé činy, které tvoří obchod ženami, bývají konány v různých státech a samy o sobě jsou beztrestné. A tak tedy unikaly pachatelé v mnohých případech spravedlnosti.

Tento stav byl neudržitelný, neboť na světovou veřejnost špatně působila skutečnost, že tito zločinci organisovaní mezinárodně zůstávají beztrestnými, že prostředky jednoho státu jsou proti nim slabými, že vzrůstá zlo, jež odvádí státům zdatné ženy a vrhá je do jisté zkázy.

Vyřešení této otázky, jež stávala se palčivým problémem, ukázalo se nezbytným.

I. Obchod ženami s hlediska práva mezinárodního.

§ 1. (Nnutnost mezinárodní spolupráce při potlačování obchodu ženami a její vývoj.) Z úzkého rámce státních práv vymaňoval se obchod ženami poznenáhlu. Potřeba mezinárodní úpravy pocítovala se víc a více obrovským jeho vzrůstem. Na jediné straně pojmové rozdíly práv jednotlivých států a technické obtíže postavené hranicemi a růzností policejních aparátů, na druhé výborná organisace zločinných obchodních společností, úskočnost a lstivost, jež počítala se všemi nedostatky stíhacího aparátu, technické vymoženosti, které byly jim k ruce, ukazovaly jasně, na čí straně je převaha. Čím dále, tím zřetelněji vystupoval názor, že bez účinné spolupráce všech států to nepůjde, že zločinné organisace obchodníků ženami lze vymýtiti toliko jednotnou a cílevědomou repressí se strany interessovaných vlád a států.

A tak na samém sklonku minulého století objevuje se celá řada konferencí, jež svou početností a nepatrným časovým intervalem ukazují, jak otázka byla aktuální.

Iniciativa vychází z Anglie. Vigilance Association konala v Londýně roku 1899 International Congress on the White Slave traffic, věnovaný výhradně obchodu ženami. V zápětí táž otázka se objevuje na mezinárodní konferenci v Amsterdamě 1901, na kongresu ve Frankfurtě 1902, v Curychu 1904 a na V. vězeňském kongresu v Paříži. O ní jedná i Internationalistische Vereinigung na sjezdech v Budapešti 1899 a v Petrohradě 1902.

Tyto všechny kongresy, konference a sjezdy manifestovaly důležitost problému, sebraly materiál, prodiskutovaly jednotlivé otázky, byly jaksi přípravnou prací k definitivním ujednáním, tak jak vyplynuly z pařížských konferencí.

Od 15. do 25. července 1902 konala se prvá pařížská konference. Positivních výsledků dosaženo teprve na druhé konferenci roku 1904. Na ní zástupcové Německa, Belgie, Dánska, Španělska, Francie, Velké Britanie, Itálie, Holandska, Portugalska, Ruska, Švédska a Švýcar podepsali zvláštní ujednání, jež se doplňuje s definitivní mezinárodní

úmluvou, ujednanou na třetí pařížské konferenci. Tato konala se od 18. dubna do 4. května 1910 a vyústila v definitivní mezinárodní úmluvu nazvanou: *Convention internationale relative à la repression de la traite des blanches* ze dne 4. května 1910 a podepsanou plnomocníky těchto států: Německa, Rakousko-Uherska, Belgie, Brazílie, Dánska, Španělska, Francie, Anglie, Itálie, Nizozemská, Portugalska, Ruska a Švédská. Tím tato akce o lepší ochranu žen byla sformována v pevnou právní kostru. Tím také byla zakončena první perioda tohoto velkého procesu na poli mezinárodního práva trestního.

Mezníkem jejím je světová válka. Ji nastalo období stagnace. Po celou řadu let nepokročilo se ani o kousek dále. Evropské státy neměly pro to ani času ani smyslu. Skoro všechny byly vrcholně interesovány na válečném konfliktu a boj o existenci zatlačil všechny ostatní zájmy do pozadí. Zastavil se celý mezinárodní právní život a mezinárodní smlouvy octly se najednou ve zvláštním stavu prozatímní suspense.

Teprve rok 1918 přináší změnu. Na podkladě versailleské smlouvy byla utvořena Společnost národů jako instituce, jež učiní válku na příště nemožnou a zbytečnou a jí byla svěřena ochrana mezinárodních smluv. Radě S. N. připadl pak dozor nad stíháním obchodu ženami a tato si k tomu cíli imenovala zvláštní komisi.

Dosavadní zkušenosti však ukázaly celou řadu nedostatků a potřebu revise všech předchozích úmluv, čelících obchodu ženami. Tak dochází dne 30. června 1921 v Ženevě k nové konferenci. Zúčastnilo se jí 34 států a četné soukromé korporace. Zlepšením a prohloubením dosavadních opatření a připojením nových zahájena byla nová etapa v potlačování obchodu ženami, jež v rukou S. N. dojde svého cíle, totiž úplného odstranění tohoto moderního zla.

§ 2. (Rámcové vytčení pojmu obchodu ženami mezinárodní úmluvou ze dne 4. května 1910 a její ustanovení rázu materiálního.) Mezinárodní úmluva vymezuje pojem obchodu ženami takto:

Čl. 1. Jest potrestati každého, kdo najal nebo odvezl (qui a embauché, detourné, entraîné en vue de la débauche) mladší ženu nebo dívku, třeba s jejím souhlasem k ukojení chťičů jiného i v tom případě, když jednotlivá jednání, jež skládají skutkovou podstatu činu, byla vykonána v různých státech.

Čl. 2. Rovněž jest potrestati každého, kdo k účelům chlipným lstí nebo násilím, hrozbou, zneužitím pravomoci (abus de l'autorité) nebo jinakým donucovacím prostředkem najal nebo odvezl starší ženu nebo dívku, aby byly ukojeny chťiče jiného, i v tom případě, když jednotlivá jednání, jež skládají skutkovou podstatu trestného činu, byla vykonána v různých státech.

Z obou článků je vidno, že zásada trestnosti obchodu ženami nepronikla úplně. V koncepci zvítězilo stanovisko práv románských, speciálně práva francouzského, že chráněny mají býti ženy vůbec jen do určité hranice let; překročí-li tuto hranici, jen za určitých okolností. Ve všech případech chrání se jen ženy mladší (les femmes mi-

neures); ochrana jejich je absolutní. Neptáme se tu, zdali se daly najmout dobrovolně, či byly-li uchváceny proti své vůli, zda byly po hlavně neporušeny či nevěstkami. Rozhodným pro nás je iakt, že se staly předmětem obchodu ženami. Starší ženy nepoživají ochrany tak pronikavé. Důvodem je tu předpoklad, že u nich nebezpečí není tak hrozivé, že mají již dosti rozvahy a zkušenosti. Ochrany dostává se jim jen tenkrát, jestliže k trestnému činu samotnému přistoupí okolnosti jej zvláště kvalifikující, totiž, je-li žena lstí a podvodem udržována v nevědomosti o svém pravém určení, nebo ví-li sice o něm, ale hrozbou, násilím, zneužitím pravomoci, nebo jiným donucovacím prostředkem je jí znemožněno, aby mu unikla.

Aby se zabránilo kolísání, vysvětluje třetí článek závěrečného protokolu, jenž je integrující částí úmluvy, pojem žena mladší (mineure), starší (majeure) tak, že hranicí jest 21. rok, a ženy a dívky do 21. roku jsou ženami mladšími, od 21. roku staršími.

Velmi důležitá jsou slova »i v tom případě, kdy jednotlivá jednání, jež skládají skutkovou podstatu trestného činu, byla vykonána v různých státech«, neboť ona takřka odstraňují hranice při posuzování trestného činu a umožňují bráti v úvahu všechna jednání trestný čin skládající, ať byla spáchána kdekoliv, jež sama o sobě nemusí býti trestna. Účelem je usnadnití stíhání mezinárodního obchodu ženami, poněvadž tu skutkovou podstatu činu skládá celá řada jednání, jež se odehrají v nejrůznějších státech.

Ustanovení úmluvy jsou rámcová. Zákonodárství jednotlivých států však nesmí býti k obchodu ženami shovívavější, nežli jest úmluva sama. Její třetí článek praví výslovně: Smluvní státy, jejichž současné platné právo nedostačuje, aby potlačilo trestné činy, jimž má se čeliti oběma předcházejícími články (čl. 1. a 2. citované úmluvy) zavazují se pojmouti nebo svým zákonodárným sborům předložiti nutná opatření, aby tyto trestné činy byly potrestány dle své tíže. Avšak zákonodárství jednotlivých států může býti přísnější. Závěrečný protokol přímo označuje ustanovení článku 1. a 2. jako minimum (Odstavec A). Mohou tedy jednotlivé státy volně trestati celou řadu obdobných trestných činů, především najímání a odvážení starších žen, nepřístupují-li okolnosti zvláště je kvalifikující. I výše trestu je ponechána volnému uvážení zákonodárců. Jen trest na svobodě doporučuje se jako zvláště účinný a má se ho užívatí ve všech případech. Tím se ovšem nic nemění na ustanovování jiných trestů hlavních a vedlejších. Při vyměřování trestu má se však také hleděti na všechny okolnosti přitěžující, jež se mohou vyskytnouti v daném případě, zvláště na fakt, že oběť byla vydána smilstvu. (Závěr. prot. odst. C.) Avšak ani stanovení výše věkové nemusí býti rozhodným pro zákonodárce. Snížit jí nesmí, za to však může ji zvýšit ovšem pod tou podmínkou, že věk, do kterého se skýtá zvýšená ochrana, bude stejný pro ženy a dívky všech národů. (Závěr. prot. odst. B.)

Úmluva zařaduje obchod ženami definovaný článkem prvním a druhým mezi trestné činy, pro něž možno žádati za vydání podle platných již úmluv mezi smluvními státy, a zavazuje je, pokud jejich zá-

konodárství by tomu odporovalo, změnití nebo doplnití své platné právo. (Čl. 5. úmluvy.)

Tím zabezpečena jednotná base a určeny hranice, ve kterých smí se pohybovati úchytky práv jednotlivých států, že musí státy trestati aspoň to, co označuje úmluva trestným. Úmluva obsahuje vedle předpisů rázu materiálního i předpisy formální a na několika místech dovolává se přímo ujednání ze dne 18. května 1904, které řeší otázku, jak učiniti stíhání co nejpůsobivější. Úmluva sama určuje svůj poměr k ujednání. Akt přistoupení k úmluvě je současně i aktem přistoupení k ujednání, pokud opak není výslovně vyjádřen v notifikáčnĭ listině. Odvolání úmluvy neposuzuje se jako současné odvolání ujednání. K tomu se žádá zvláštní výpověď, nebo aspoň zmínka ve výpovědní listině o úmluvě.

§ 3. (Formální ustanovení úmluvy a policejně správní předpisy ujednání z 18. května 1904.) Formální předpisy úmluvy upravují otázku styku států, úpravy žádostí za vydání, způsobu přistoupení a výpovědi asi takto: Centrem je vláda francouzské republiky. Ona prostředkuje úřední styk mezi smluvními státy. Jí děje se výměna starých i nových zákonů o předmětu této úmluvy mezi smluvními státy. (Čl. 4. úmluvy.) U ní uložen jest originál úmluvy, ratifikační listiny jednotlivých států, originály protokolů o ratifikaci, notifikační listiny o přistoupení nových států nebo o přihlášení kolonií a výpovědní listiny smluvních států pro jejich území nebo kolonie. Ona také obstarává úřední doručení kopií všech těchto listin jednotlivým smluvním státům. (Čl. 8.—11. úmluvy.)

Pro podávání žádostí za vydání možno voliti trojí cestu:

1. Přímý styk mezi úřady soudními.
2. Prostřednictvím konsulárního nebo diplomatického plnomocníka.
3. Cestu diplomatickou.

Žádost možno psáti v jazyku státu žádaného za vydání, nebo v jazyku, na němž se oba státy dohodnou, nebo konečně v jazyku jednoho státu s připojením úředního překladu v jazyce druhého státu.

Rozsudky odsuzující, jde-li o případ, kdy jednotlivá jednání tvořící skutkovou podstatu obchodu ženami udála se v různých zemích, vymění přímo mezi sebou zvláštní úřady smluvních států. Účelem je tu snaha umožniti přehled, neboť určitá jednání velmi podezřelá, jež byla již jako součást skutkové podstaty potrestána v jiném státě, nemusí býti vedena v evidenci úřady států, v nichž se stala. (Čl. 7. úmluvy.) Tyto zvláštní úřady mají však působnost daleko širší. Zavedl je 1. článek ujednání ze dne 18. května 1904 — totiž aby sbíraly zprávy o najímání žen o dívek k smilstvu v cizině. Poslání jejich je policejně správní, potřeba přímého styku nezbytná a možnost jeho neobmezená. Jde-li totiž o rychlé dopadení zločinců, o jejich usvědčení a znemožnění provedení jejich úmyslů, pak musí stranou všechny formality a musí být umožněno stíhání aspoň tak rychlé, jak rychle vyvíjí se podezřelý případ.

Smluvní státy neomezují se toliko na tyto úřady, nýbrž zavazují se organisovati zvláštní dozor na nádražích, přístavech, při jízdě nebo plavbě a naříditi orgánům jej provádějícím, aby sledovaly všechny podezřelé případy a opatřovaly zprávy, jež mohou vésti na stopu obchodníků ženami. Zvláště přechody osob podezřelých mají býti bedlivě sledovány a mají být na ně upozorněny úřady místa určení, nebo interesovaní konsulární nebo diplomatictí plnomocníci. (Čl. 2. ujednání.)

Tato opatření, velmi účinná a praktická, přispívají nejen přímo, nýbrž i nepřímo k potlačení zločinů, neboť, čím nebezpečí prozrazení je větší a bezprostřednější, tím menší bude počet těch, kteří je budou riskovati. Ovšem smluvní státy neomezují se toliko na tuto, řekl bych preventivní cestu, zachytit obchod dříve, než dojde svého uskutečnění zavlčením ženy. Státům šlo také o to, právě vzhledem k okolnosti, že žena, neznajíc zhusta cizího jazyka, je v cizině jako ztracena a ve vykřičených domech stává se mučednicí a otrokyní, aby i těm obětem, které již byly zavlčeny, dostalo se pomoci. Proto se zavázaly smluvní státy, že příslušné úřady budou od případu k případu zaznamenávati prohlášení prostitutek, aby zjištěna byla jejich totožnost, dřívější občanské postavení, a aby eventuelně mohly být vypátrány osoby, které je přivedly v nynější jejich stav. Takto sebrané zprávy budou zasílány úřadům interesovaných států a budou základnou dalšího šetření. Poněvadž v mnohých případech bude se snad také jednati o případnou repatriaci, svěří je úřady k prozatimní ochraně institucím veřejné nebo soukromé pomoci nebo soukromníkům, kteří poskytují dostatečnou záruku. Děje se tak proto, že ponechání těchto žen, jež jsou mnohdy bez prostředků, v jejich dosavadním postavení, bylo by povážlivým. Za repatriaci mohou žádat ženy samy anebo osoby, které mají nad nimi moc rodinnou nebo poručenskou. Repatriace se děje na útraty žadatelovy. (Čl. 3. ujednání.) Nemí-li osoby, která by mohla platiti náklady spojené s repatriací, nesou je oba interesované státy, a to, stát pobytu hradí dopravu na hranice nebo do přístavu nejbližšího směrem k státu příslušnosti, stát příslušnosti nese pak ostatek. (Čl. 4. ujednání.)

Tato všechna ustanovení, jak povahy preventivní, tak represivní, jsou-li řádně prováděna, budou daleko lepším prostředkem k potlačení obchodu ženami, nežli sebe přísnější sazba trestní.

II. Obchod ženami s hlediska práv národních.

§ 1. (Československé právo o obchodu ženami.) Svým přístupem k mezinárodní úmluvě ze dne 4. května 1910 zavázalo se Československo revidovati své právo v otázce obchodu ženami a přijmouti úmluvu za základ nové úpravy.

Přistoupení stalo se notami ministra zahraničních věcí ze dne 17. května 1921 a československého vyslanectví v Paříži ze dne 8. června 1921 zaslanými vládě francouzské republiky. Podle 8. článku zmíněné mezinárodní úmluvy nabylo přistoupení mezinárodní pů-

sobnosti po šesti měsících, tedy 8. prosince téhož roku jak pro tuto úmluvu, tak pro ujednání ze dne 18. května 1904.

Vyhláška ministra zahraničních věcí, publikovaná ve Sb. z. a nař. r. 1922 čís. 160 oznamuje, že tyto státy: Francie, Německo, Dánsko, Španělsko, Anglie, Itálie, Nizozemsko, Rusko, Portugalsko, Belgie, Brazílie, Švédsko, Uruguay, Polsko, Bulharsko, Československo, Norsko, Anglické kolonie, Holandská a Západní Indie jsou vázány úmluvou ze 4. května 1910, a tyto státy: Francie, Německo, Dánsko, Španělsko, Anglie, Itálie, Rusko, Švédsko, Norsko, Švýcarsko, Belgie, Portugalsko, Nizozemsko, Brazílie, Spojené státy, Lucembursko, Bulharsko a Československo ujednáním ze dne 18. května 1904.

Naše právo upravilo otázku obchodu ženami zákonem o vystěhovalcích, publikovaném ve Sb. z. a n. z r. 1922 jako čís. 71.

Proč se tak stalo a proč tyto trestné činy vyžadují zvýšené pozornosti, argumentuje důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o vystěhovalcích takto: Vystěhovalci ženského pohlaví jsou zvláště nebezpečně ohrožováni mezinárodním obchodem ženami, jehož nebezpečí neleží ani tak v podkopávání mravnosti, jako v ohrožování svobody jeho obětí. Oběť nezná zpravidla řeči země, nezná státního zřízení, její příbuzní a přátelé jsou vzdáleni, nemá peněžních prostředků a cítí se jako příslušnice jiného státu méně chráněna. K tomu přistupuje okolnost, že v zemi, kam hlavně směřuje obchod ženami, není veřejná moc dostatečně silnou, aby chránila svobodu proti potlačování a vykořisťování. (Str. 41.)

Pro naši otázku mají důležitost také ta ustanovení, která dávají vládním orgánům možnost zakázat nebo omezit vystěhovalce do určitých zemí. Jde tu hlavně o ochranu živelu prostých a naivních, které snadno podléhají svodům agentů a dají se zlákat přehnaným líčením výhod, jež jim poskytne cizina. Tu zákon chrání i proti vůli vystěhovalců jejich život, svobodu, majetek, zájmy hospodářské a mravní.

Srovnáme-li ustanovení § 38. zákona o vystěhovalcích s příslušnými ustanoveními mezinárodní úmluvy, vidíme, že naše právo je přísnější a jednostranější.

Jednostrannost jeho tkví v tom, že nezná vnitrostátního obchodu ženami, který jest mnohdy stejně nebezpečný, ne-li nebezpečnější, než obchod zahraniční, a spokojuje se proň toliko předpisy o kuplířství. To jest rozhodné minus naší formulace, neboť omezení obchodu ženami pouze na obchod do ciziny, jest zúžení, myslím, rozhodně neprospěšné.

Ale tomuto zahraničnímu obchodu snaží se naše právo čelit daleko širší ochranou, než jakou poskytuje mezinárodní úmluva. Naše právo nezná zvýšené a snížené ochrany, nezná hranice věkové a chrání všechny ženy bez rozdílu stejně. Zavrhl tedy francouzský právní princip, že zletilé ženy nepotřebují tak pronikavé ochrany jako ženy nezletilé.

Kdo osobu ženského pohlaví najme nebo dopraví do ciziny, aby

jí bylo užito k chlípným účelům jiného, dopouští se podle našeho práva obchodu ženami.

Definice tato vykazuje jenom dva pojmové znaky: 1. Nájein nebo doprava žen do ciziny. 2. Úmysl, aby jí bylo užito k chlípným účelům jiného. Nezáleží na tom, je-li to dívka či starší žena, ví-li o úmyslu pachatelově a souhlasí-li nebo nesouhlasí-li s ním, je-li polilavně neporušená čili nic. Jde tedy naše právo tak daleko, že jako obchod ženami stíhá i takový export prostitutek, který směřuje sice k smilstvu, ne však po živnostensku provozovanému. (Dokonč. příště.)

Z P R Á V Y.

De lege ferenda. *Od té doby, co se vyvinula praxe, že parlament je pouhým zákonodárným orgánem vlády, nepřekvapí, vlastně nemá překvapiti, když se z ničeho nic objeví nějaká důležitá předloha, proběhne parlamentem a stává se zákonnou závaznou normou, dříve než se lid, z něhož všechna moc vychází, vzpamatuje. Již skoro rok se mluví všeobecně o tom, že bude nutno konečně aktivovati cedulovou banku, ne že bychom snad těžce nesli, že jsme posledním státem, který se spokojuje s cedulovým provisoriem, — nikoli, provisoria naší mentalitě, jak se zdá, velice svědčí —, ale protože cizina na to již poukazuje. Vypadá to jakoby vše, co se u nás jen trochu pořádně udělá, nedělalo se proto, že to jinak než dobře dělat nechceme, nýbrž protože ohledy k cizině to vyžadují. Pověsti o aktivování přesto, že se houževnatě udržovaly, byly úředně dementovány, až byla přes všechna dementi podána osnova. Veřejnost, která myslela, že na takové věci, jako je cedulová banka, která má být hospodářským reprezentantem státu a praktickým důkazem jeho finanční schopnosti a vyspělosti, mají spolupracovati všichni nejlepší odborníci, a že osnova má být něčím, co nejlepšího v té věci dovedl národ, vytvořit, byla opět zklamána a to důkladně. Osnova byla podána a měla být odhlasována pomalu dříve, než by si veřejnost uvědomila, oč vlastně jde. Že se to nestalo, není vinou vlády. Osnova je ostatně sama dílem mimořádným. Již důvodová zpráva je zajímavá, poněvadž vlastně nic neodůvodňuje a pokud neopakuje, co v textu bylo uvedeno, říká ještě méně než text sám. V textu pak jedině věci, které vývojem staly se samozřejmostí, jako stabilisace a ustanovení, že Kč bude měnovou jednotkou, na jejímž základě budou vydávány bankovky, obstojí bez námitek vážných — nehledě ovšem na články, které materiálně nejsou poměrně důležité. Také poměr Kč ke zlatu je stabilisací k dolaru aspoň nepřímo určen. Při známé tendenci amerického Federal Reserve Board možno doufati, že se podaří uzavřít i navrhovanou půjčku v Americe, rozhodně spíše půjčku valutovou, než na krytí běžných deficitů. Když nebylo možno uzavřít na jich krytí půjčku byl nalezen prostředek*